

MATERIALE FEUDALE TIMPURIU DIN HOTARUL COMUNEI FELDIOARA (JUDEȚUL BRAȘOV)

Cu ocazia lucrărilor agricole și a excavațiilor făcute pentru asanări, în hotarul comunei Feldioara (județul Brașov) ies la iveală numeroase materiale arheologice, aparținătoare unor epoci diferite: neoliticul târziu, respectiv eneoliticul, epoca bronzului, Hallstatt, Latène, epoca romană, perioada de trecere la feudalism și epoca feudală timpurie¹.

Deși materialul feudal timpuriu salvat nu este prea numeros, constând din aproximativ 50 de fragmente ceramice, socotesc totuși necesară publicarea lui, din următoarele considerente. Pe de o parte, materialul datează dintr-o epocă istorică a cărei studiere constituie un obiectiv de seamă pentru literatura de specialitate, iar pe de altă parte provine dintr-o regiune unde descoperirile de acest tip au fost semnalate doar în ultima vreme și în număr încă nu prea mare.

Materialul feudal timpuriu, pe care îl prezint aici, a fost cules în valea Vierii, situată la aproximativ 7 km spre sud de comuna Feldioara, la vărsarea pârului Hobșu în pârul Homorodul Vechi. Locul descoperirii este o ridicătură de teren nu prea înaltă, care se afla odinioară pe marginea unui teren mlăștinos. Stratul de cultură, existent sub humusul actual constă din pământ negru de o grosime pînă la un metru.

Ceramica feudală timpurie cunoscută de noi a fost modelată aproape exclusiv la roata înceată². Cîteva fragmente provin însă din vase modelate cu mîna. Pasta este poroasă, frămîntată superficial, conținînd ca degresant nisip. Vasele au fost arse oxidant, primind în majoritatea cazurilor o culoare neuniformă. Miezul fragmentelor este în general cenușiu închis sau negricios. Suprafețele au culoare roșiatică, cenușie și negricioasă. Fragmentele provin de la vase de mărime mijlocie. Grosimea pereților variază între 0,8—1,2 cm. Buzele sînt scurte, răsfrînte ușor în exterior, tăiate oblic sau rotunjite. Într-un caz avem de-a face cu buză șanțuită în interior. La un fragment de fund stratificarea pastei arată că pereții au fost lipiți pe partea superioară a discului de fund. Ornamentația constă din benzi de linii drepte și în val, executate cu pieptenele. Uneori însă, mult mai rar, apare linia dreaptă sau ondulată, executată cu bețșorul.

Menționez că funduri ștamplate sau ornamente alveolate și imprimate nu am întîlnit. De asemenea, nu am întîlnit nici fragmente ceramice aparținătoare categoriei cenușii fine, arsă neoxidant și ornamentată prin lustruire, aparținătoare acestei epoci.

¹ Materialul prezentat a fost salvat de autor și se află în colecția lui particulară.

² Menționez că materialul a fost consultat de Ion Pop de la Muzeul județean Brașov și de Géza Bakó. Pentru indicațiile prețioase le aduc mulțumiri. De asemenea, amintesc că la întocmirea prezentei comunicări și la studierea materialului bibliografic am fost ajutat de Géza Bakó.

Încadrarea cronologică a materialului este indicată de însuși caracterul lui. Tehnica de executare, ornamentația, raritatea vaselor modelate cu mâna, lipsa alveolei și a ornamentelor imprimate cu roțița dințată, pledează cu precădere pentru secolele VIII—IX. Desigur, unele fragmente mai arhaice pot data, eventual, de la sfârșitul sec. al VII-lea.

În general, materialul ceramic prezentat aici este contemporan celui de la Hărman³. În Țara Bîrsei ceramica de acest tip se cunoaște pînă în prezent de la Hărman⁴ (Groapa Banului), Brașov⁵, Sînpetru, Măgura Codlei, Cristian, Rotbav⁶.

Analogiile materialului nostru fiind foarte frecvente, ne mulțumim cu indicarea cîtorva exemple. Din Transilvania amintim ceramica descoperită în cetatea de la Dăbîca⁷. De asemenea, ne putem referi la materialul ceramic, ars oxidant, de la Dridu⁸.

Întrucît ceramica feudală timpurie de la Feldioara nu provine din săpături sistematice, ci din descoperiri întîmplătoare, este firesc că nu ne permite formularea unor concluzii mai ample. Cu toate acestea am considerat necesară semnalarea ei dat fiind faptul că constituie un indiciu valoros pentru executarea unor săpături menite să contribuie la identificarea așezării feudale timpurii din acest loc.

ANDREI SERES

MATÉRIAUX DU HAUT MOYEN-ÂGE TROUVÉS À FELDIOARA (DÉP. BRAȘOV)

(Résumé)

On publie des fragments céramiques du haut moyen-âge trouvés à Feldioara, dép. Brașov. Selon les caractéristiques techniques et les analogies, les tessons datent de VIIIe—IXe siècles, tout en mentionnant que quelques exemplaires peuvent dater encore de la fin du VIIe siècle.

³ I. Pop, *Date arheologice privitoare la istoria Brașovului în secolele IX și XII*, în *Cumidava*, II, 1968, p. 11, 12, p. 23, fig. 3.

⁴ I. Pop, *op. cit.*, p. 11 nota 3.

⁵ I. Pop, *op. cit.*, p. 9—26.

⁶ Material expus la Muzeul Județean Brașov.

⁷ Șt. Pascu, M. Rusu, P. Iambor, N. Edroiu, P. Gyulai, V. Wollmann și Șt. Matei, *Cetatea Dăbîca*, în *ActaMN*, V, 1968, p. 186, pl. IV, în special 7, 8, 26, 28, 30.

⁸ Eug. Zaharia, *Săpăturile de la Dridu*, București, 1967, p. 168, pl. III/6, 8, 9, p. 171 pl. IV/1; p. 173 pl. VIII/5 etc.

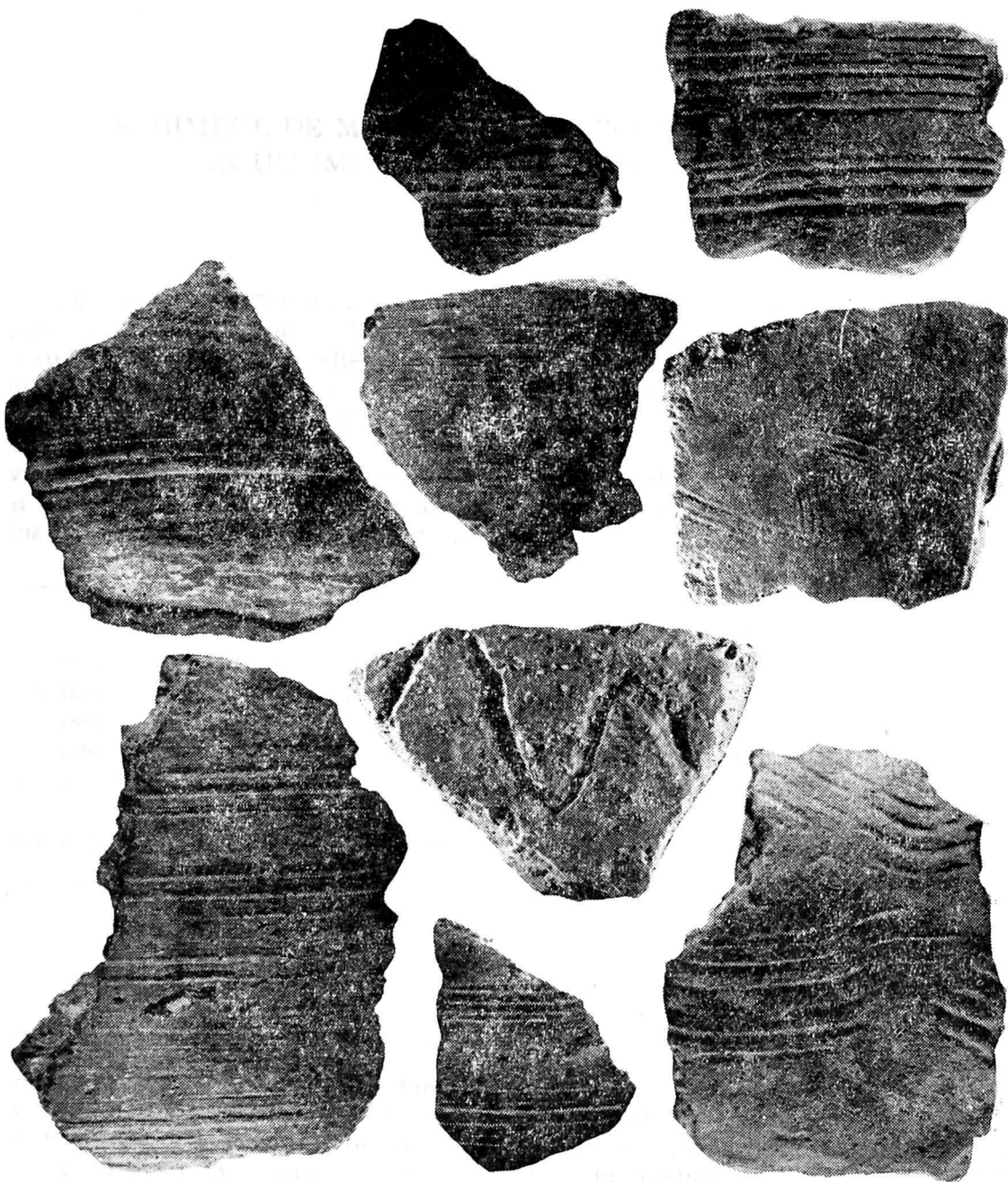

Fig. 1 — Ceramică feudală timpurie din hotarul comunei Feldioara.